

Informacja o planowanych przez Instytut Ogrodnictwa – PIB badaniach podstawowych na rzecz postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej na 2026 r.

I. Tytuł zadania: Analiza bioróżnorodności i zmienności wewnątrz populacji pszczół na podstawie cech fenotypowych i behawioralnych wybranych linii hodowlanych, na przykładzie populacji nie większej niż: 550 rodzin pszczelich linii hodowlanej M Augustowska, 200 rodzin pszczelich linii hodowlanej M Kampinowska i 550 rodzin pszczelich linii hodowlanej car Dobra.

Cel zadania:

Celem zadania jest analiza bioróżnorodności oraz zmienności populacji pszczół środkowoeuropejskich linii M Augustowska występujących na terenie Polski północno-wschodniej, w szczególności w Puszczy Augustowskiej i na jej obrzeżach, a także linii M Kampinowska utrzymywanych w rejonie Puszczy Kampinowskiej oraz pszczół kraińskich linii car Dobra użytkowanych w południowej Polsce. Zakłada się, że badane populacje pszczół środkowoeuropejskich zachowały charakterystyczne cechy rodzimych form pszczół oraz zdolność ich przekazywania kolejnym pokoleniom. Przyjęto również, że pszczoły kraińskie linii car Dobra, w wyniku wieloletniej naturalnej selekcji zachodzącej w warunkach ograniczonej bazy pożytkowej oraz specyficznych warunków klimatycznych obszaru ich występowania, wykształciły cechy adaptacyjne umożliwiające efektywne funkcjonowanie w miejscu utrzymywania. Ze względu na stały napływ do Polski obcych ras oraz ekotypów pszczół konieczne jest prowadzenie systematycznej weryfikacji stopnia zachowania cech charakterystycznych dla badanych populacji.

II. Tytuł zadania: Analiza bioróżnorodności i zmienności wewnątrz populacji pszczół na podstawie cech użytkowych wybranych linii hodowlanych, na przykładzie populacji nie większej niż: 200 rodzin pszczelich linii hodowlanej M Augustowska, 200 rodzin pszczelich linii hodowlanej M Północna, 120 rodzin pszczelich linii hodowlanej M Kampinowska, 170 rodzin pszczelich linii hodowlanej M Asta i 200 rodzin pszczelich linii hodowlanej car Dobra.

Cel zadania:

Celem zadania jest analiza bioróżnorodności, zmienności oraz wartości użytkowej wybranych linii hodowlanych pszczół na podstawie oceny cech użytkowych, takich jak miodność, łagodność oraz rojliwość. Badania mają na celu określenie stopnia zachowania charakterystycznych cech użytkowych poszczególnych genotypów oraz ich przydatności do warunków środowiskowych występujących na terenie Polski. Przyjęta hipoteza badawcza zakłada, że analizowane genotypy pszczół, pomimo zmieniających się warunków klimatycznych oraz możliwości introgresji obcego materiału genetycznego, zachowały cechy charakterystyczne dla rodzimych populacji pszczół. Badaniami objęte zostaną następujące linie hodowlane: M Augustowska, M Północna, M Kampinowska, M Asta oraz car Dobra.

III. Tytuł zadania: Analiza zdolności przystosowawczych i rozwojowych pszczół linii hodowlanych M Augustowska, M Północna i M Kampinowska do warunków środowiskowych, z uwzględnieniem w szczególności cech rozwoju, plenności, zimotrwałości i odporności.

Cel zadania:

Celem zadania jest ocena przydatności wybranych genotypów pszczół do warunków środowiskowych występujących w rejonach ich utrzymywania na podstawie analizy cech: rozwoju, plenności, zimotrwałości, miodności, łagodności i rojliwości. Przyjęta hipoteza badawcza zakłada, że badane genotypy pszczół charakteryzują się specyficznymi cechami adaptacyjnymi, umożliwiającymi efektywne funkcjonowanie w zróżnicowanych warunkach środowiskowych. Dotyczy to w szczególności zdolności przystosowania do długotrwałych i surowych warunków zimowli, a także dostosowania tempa rozwoju do lokalnych warunków klimatyczno-pożytkowych. Założenia te wymagają jednak dalszej weryfikacji w oparciu o wyniki prowadzonych badań.

IV. Tytuł zadania: Analiza zdolności przystosowawczych i rozwojowych pszczoł linii hodowlanych M Asta i car Dobra do warunków środowiskowych, z uwzględnieniem w szczególności cech rozwoju, plenności, zimotrwałości i odporności.

Cel zadania:

Celem zadania jest ocena przydatności cech adaptacyjnych wykształconych przez pszczoły linii M Asta i car Dobra do warunków środowiskowych występujących w rejonach ich utrzymywania. Analizie poddane zostaną cechy związane z rozwojem rodzin pszczelich, plennością, zimotrwałością, odpornością, a także miodnością, łagodnością i rojliwością. Przyjęto założenie, że badane linie pszczoł posiadają charakterystyczne cechy adaptacyjne umożliwiające efektywne funkcjonowanie w zróżnicowanych warunkach klimatycznych i pożytkowych. Dotyczy to przede wszystkim zdolności do prawidłowego zimowania podczas długotrwałych i surowych zim, oraz dostosowania tempa rozwoju wiosennego i letniego do lokalnych warunków klimatyczno-pożytkowych. Hipoteza ta wymaga jednak dalszej weryfikacji, szczególnie w zakresie trwałości oraz stopnia dziedziczenia analizowanych cech przez kolejne pokolenia pszczoł.

Planowany termin i miejsc publikacji informacji o uzyskanych wynikach badań oraz sposób dostępu

Wyniki uzyskane w trakcie realizacji każdego z wyżej wymienionych zadań będą niezwłocznie zamieszczone, odrębnie dla każdego zadania, na stronie internetowej Instytutu Ogrodnictwa (<https://www.inhort.pl/projekty-badawcze/projekty-finansowane-przez-mrirw/>), nie później niż do 15 stycznia 2027 r. Wyniki te będą dostępne nieodpłatnie dla wszystkich zainteresowanych, w tym rolników i podmiotów działających w sektorze rolnictwa, w szczególności zajmujących się hodowlą i produkcją zwierzęcą.